

Undervisningsbeskrivelse

Termin	23/24
Institution	Favrskov Gymnasium
Uddannelse	stx
Fag og niveau	Religion C
Lærer	Thomas Thomsen og Karianne Eggen Kristensen
Hold	2v

Oversigt over gennemførte undervisningsforløb

Titel 1	Titel 1 Hvad er religion? (introforløb) 25 sider
Titel 2	Titel 2 Trosbekendelser og guder (10 sider)
Titel 3	Titel 3 Helligsteder - feltarbejde i Nr. Galten Kirke i Hadsten (10 sider)
Titel 4	Titel 4 Myter og religionsstiftere (100 sider)
Titel 5	Titel 5 Ritualer (75 sider)
Titel 6	Titel 6 Dogmer, etik og frelse (klassisk og moderne) (100 sider)
Titel 7 Scientology og senmodernitet	Titel 7 Scientology og senmodernitet (25 sider)

Titel 1	Hvad er religion? (introforløb) 25 sider (sammenregnet af billeder og film)
Indhold	<ul style="list-style-type: none"> • § 1.1 og 1.2 fra <i>Bekendtgørelsen til Religion C</i> • <i>Klar, parat, religion</i> i s. 11-20 og <i>Religion i det senmoderne</i> (iBog) Lene Madsen o.a.: <i>Grundbog til Religion C</i> (2012) (gennemgang af følgende begreber: sekularisering, afsekularisering, genfortryllelse, den religiøse aktør, pluralisme, eklekticisme, ikke-institutionaliseret religion, polarisering, medialisering, maksimalisme, minimalisme, globalisering, markedsorientering, refleksivitet, kompleksitet, individualiseringMette Skov Hansen og Sara Gro Vagtholm: <i>Sådan ser det religiøse Danmark ud</i> i Kristelig Dagblad 9/9-2021 • Skema: <i>Udviklingen i sammenhængen mellem religion og samfund</i> fra https://klartiks.ibog.forlagetcolumbus.dk/?id=177 • Liste over religionsfaglige begreber med definitioner: Myte, ritual, helligt og profant, axis mundi, bøn, hellig rekvisit, kaos og kosmos, magi, mediator, offer, shaman, offer, åbenbaring • <i>Myten om bisonkvinden og den hellige pibe</i> fra Lise Resner og Kaare Vinten: <i>Prærieindianernes religion</i> (1979) • <i>Religionshistorie(n) på fem minutter</i> (Mikael Rothstein) fra http://religionsoraklene.no/spesial-religionshistorien-pa-fem-minutter/ • <i>Iglesia Maradoniana: Football as a religion: The Church of Maradona</i> fra https://www.youtube.com/watch?v=knRo_1xrJ2A • <i>Verdensreligionernes udbredelse</i> fra Systime: <i>Religionportalen</i>: https://religion.systime.dk/?id=c5247 • <i>Jørn Borup om pizzaeffekten</i> fra Systime: <i>Religionportalen</i>: https://religion.systime.dk/?id=c5253

	<ul style="list-style-type: none"> Figur: <i>Om indefra/udefra</i> fra C. Lykke-Kjeldsen o.a.: <i>Begrebsnøglen til religion – teori og metode</i> https://begrebsnoeglentilreligion.systime.dk/?id=p139 Video: <i>Interview med Reza Aslan</i> på Fox Tv FOX NEWS: Embarrassing Interview - REZA ASLAN vs LAUREN GREEN [ORIGINAL - UNEDITED] (start til 03.54 + 9.13 - slut) Video: Massoud Fouroozandeh: <i>Gud er kærlighed</i> https://rb.gy/g42z43 2 eksempler på leksikon-opslag vedr. syndefaldet: <i>Gads Religionsleksikon</i> og <i>Lohses Store Bibelleksikon</i> Video: <i>Hedningen, heksen og hyldemor</i> https://www.dr.dk/drtv/se/hedningen-heksen-og-hyldemor_-fucking-underligt_324106 Forskellige billeder med religiøse motiver og religionernes symboler til samtale om, hvad religion er.
Omfang	6 blokke af 90 min
Særlige fokuspunkter	<ul style="list-style-type: none"> Hvad er religion? Religionsfaglige grundbegreber Religionsfaglig metode (sociologi, fænomenologi, religionshistorie, indefra og udefra) Religionsfaglig tekstanalyse Religion i det senmoderne
Væsentligste arbejdsformer	Klasseundervisning, oplæg, gruppearbejde

Titel 2	Trosbekendelser og guder (10 sider)
Indhold	<p>Den jødiske</p> <ul style="list-style-type: none"> Shema 5. Mosebog kapitel 6,4–9 <i>Shema: How to say this jewish prayer:</i> https://www.youtube.com/watch?v=vB58oyck-C8 <p>Den kristne: Den apostolske torsbekendelse</p> <ul style="list-style-type: none"> Apostolske trosbekendelse https://rb.gy/a4q6v6 Trosbekendelsen med melodi: https://www.youtube.com/watch?v=-Y4bAlhrd8U <p>Den muslimske: Shahada</p> <ul style="list-style-type: none"> <i>How to say Shahada in Arabic?</i> https://www.youtube.com/watch?v=HGOLTo27KHU <p>Den buddhistiske: De tre juveler (triratna)</p> <ul style="list-style-type: none"> Scientologys trosbekendelse: https://www.scientology.dk/what-is-scientology/the-scientology-creeds-and-codes/the-creed-of-the-church.html Introduktion til følgende religionstyper: Monoteisme, polyteisme, trosreligion, lov-religion, erfaringsreligion, lokal/universel religion <i>Hvad er en gud?</i> fra H. J. Lundager: <i>Religiøse væsner</i> (2021), s.125 og 126 <p>Guder i monoteistiske religioner</p> <ul style="list-style-type: none"> Jødedom https://www.religion.dk/jødedom/2005-03-08/gud-i-jødedommen, Kristendom https://www.religion.dk/kristendom/gud-i-kristendommen (læs kun indtil overskriften: Gud er dybet), Islam https://www.religion.dk/islam/allah-og-gudsopfattelsen-i-islam, http://islamstudie.dk/?page_id=1035 <p>Guderne i polyteistiske religioner</p> <ul style="list-style-type: none"> Hinduisme https://www.religion.dk/hinduisme/gudsopfattelse-i-hinduismen Nordisk religion: https://www.religion.dk/nordisk-mytologi/vikingernes-amoralske-guder-afspejlede-livet-pa-godt-og-ondt og https://www.religion.dk/viden/de-klassiske-religioner-nordiske-guder-p%C3%A5-den-flade-jord <p>Ikke-teistiske gudsopfattelser</p> <ul style="list-style-type: none"> Buddhisme https://www.religion.dk/buddhisme/2005-04-06/en-religion-uden-gud
Omfang	3 blokke
Særlige fo-	<ul style="list-style-type: none"> Sammenligne hvordan man i en række større religioner definerer troindholdet i

kuspunkter	trosbekendelser. Fokus på forskelle og ligheder i ordlyd og indhold <ul style="list-style-type: none"> • Religionskarakteristik ud fra trosbekendelser • Hvad er en gud og hvordan opfattes guder i forskellige religioner og religionstyper
Væsentligste arbejdsformer	Klasseundervisning og gruppearbejde med fremlæggelse

Titel 3	Helligsteder - med feltarbejder i Nr. Galten Kirke i Hadsten (10 sider)
Indhold	<ul style="list-style-type: none"> • Hellig arkitektur i Dorte Thelander Motzfeldt: Teori, fænomenologi og metode, Systime (iBog) https://religionb.systime.dk/?id=172 • Dorte Thelander Motzfeldt: <i>En tur til Eyüp</i> i Dorte Thelander Motzfeldt <i>Teori</i>, fænomenologi og metode, Systime (iBog) https://religionb.systime.dk/?id=171#c464 • Video: <i>Besøg i moskeen i Nørre Allé, Århus</i> https://religion.systime.dk/?id=c1348 • Video: Ganeshtemplet i Herning https://religion.systime.dk/?id=554#c2285 (frem til ca. til 2.50) • Scientologykirken i København som helligsted https://www.scientology.dk/churches/ideal-orgs/denmark/tour.html#slide1 • Besøg i Nr. galten Kirke i Hadsten d. 3/10-23 • Analyse af gudstjeneste i Lakewood Church d. 22. oktober 2023 https://www.lakewoodchurch.com/watch-online/2023/october/2023-10-22-1100-jelosteen (tidskoder: 17.25-24.00 , 45.00 - 01.24.17 (ved 58.42 - 59.35 kan I se mig og to andre blive bedt for) og 01.29.00-01.40.00) • Læreroplæg om religion i USA og megakirker
Omfang	5 blokke
Særlige fokuspunkter	<ul style="list-style-type: none"> • Feltarbejde i hellige rum • Hvad definerer et helligt rum – helligt og profant • Forskellige helligsteder: Det kristne kirkerum, moskeen, hindutemplet og Scientology og Eyüp i Istanbul • Axis mundi (Eliade), Helligt og profant (Durkheim) og helligstedets karakter (Davies) • Religion og megakirker i USA
Væsentligste arbejdsformer	Klasseundervisning, besøg i kirke (feltarbejde) og gruppearbejde med fremlæggelse

Titel 4	Myter og religionsstiftere (100 sider sammenregnet af billeder og film)
Indhold	<p>Skabelse og syndefald i kristendom, islam og hinduisme</p> <ul style="list-style-type: none"> • Skabelses- og syndefaldsberetningen, 1. Mos. 1-3 https://www.bibelselskabet.dk/adam-og-eva • Aminah Tønnsen: <i>Skabelsen ifølge Koranen</i> (artiklen indeholder en meget lang række citater fra Koranen om skabelsen af jorden, mennesket, syndefaldet og menneskets forvalterskab http://islamstudie.dk/?page_id=481 • Purusha-hymnen i Rigveda X, 90 <p>Om myter:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Myter og ritualer</i> fra L. Madsen: <i>Grundbogen til Religion C</i> (2012), s. 251-253 • Introduktion til grundlæggende mytebegreber: Myte, Mytologisk forbillede, Privilegeret talesituation, Hellig tid, Paradigmatisk sandhed, Kosmos og kaos, Kosmogoni, Kosmologi, Teogoni, Antropogoni, Ætiologi, Eskatologi og Sagn • <i>Babelstårnet fra 1. Mosebog, kap. 11, 1-9</i> • Læreroplæg om kreationisme og The Creation museum i Kentucky <p>Karisma</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Karismatisk ledelse</i> (Max Webers begreber til forståelse af karismatisk ledelsesform og rutinisering af karisma) i Carsten Lykke-Kjeldsen o.a.: <i>Begrebsnøglen til Religion - teori og metode</i> https://begrebsnoeglentilreligion.systime.dk/?id=p140

	<p>Muhammed:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Islam – fremstilling (om islam og Muhammed)</i> i Bente Lund og Hanne Følner: <i>Kuplen, muren og graven</i> s. 204-209 • <i>Billeder af Muhammed fra den islamiske tradition</i> • <i>Hadith: Profetens himmelrejse og forbørn (hadith)</i> fra Jens Forman: <i>Muslimernes religion. Tro, praksis og sharia</i> (2006), s. 66-70 • Film: – Moustapha Akkad: <i>The Message</i> (de første 32 minutter og de sidste 15) <p>Buddha:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Film: <i>The life of the Buddha</i> (BBC) fra CFU • Buddhismes historie og forestillinger i Anders Nielsen: <i>Buddhisme – introduktion og tekster</i> https://buddhisme.systime.dk/?id=139, https://buddhisme.systime.dk/?id=147, https://buddhisme.systime.dk/?id=148 • <i>Buddhalegenden</i> i Lene Højholt: <i>Buddhas lære</i> (2000), s. 12-15 Læreroplæg om Buddhabilleder, -statuer og stupae samt buddhistisk ikonografi • <i>Buddhabilleders rituelle brug</i> i Anders Nielsen: <i>Buddhisme – introduktion og tekster</i> s. 65-75 • https://www.tibettravel.org/tibetan-buddhism/meanings-of-colors-in-tibet.html <p>Jesus</p> <ul style="list-style-type: none"> • Pagtstekster i GT og NT: 1 Mos 17, 1-14 (omskærelsen), 2 Mos 19-20,21 (Åbningerne på Sinaj) • Henning Nørhøj: Hvem var den mand, som grundlagde verdens største religiøse bevægelse og ændrede verden? • <i>Kristendommen indefra og udefra</i> i Søren Korshøj Laursen og Katrine Haaning: <i>Kristensom – tro og praksis</i> (iBog, Systime 2016) • <i>Jesu slægt i Matthæusevangeliet</i> kap. 1, 1-17 Synoptisk læsning af første kapitel i de fire evangelier <i>Markus kap.1, Matthæus. Kap.1, Lukas kap. 1, Johannes kap. 1</i> • Klip fra udsendelsen om Charlotte Rørth: <i>Jeg mødte Jesus</i>: https://www.dr.dk/drtv/se/jeg-moedte-jesus_57387 (4. 51- 16.15) <p>Messiasforudsigelser</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Esajas</i> 52, 13-53, 12 <i>Messiasforestillinger på Jesu tid</i> fra Haaning og Lauersen: <i>Kristendom - tro og praksis</i> (iBog) https://kristendom.systime.dk/?id=125 Billeder: Mathias Grünewald: <i>The Crucifixion</i> (1523-1524) og <i>The Resurrection of Christ</i> (1516) <p>Jesu liv og virke</p> <p><i>Markus 1, 14-28: Jesu forkynELSE i Galilæa og De første disciple kaldes, Helbredelsen af manden med den urene ånd, Matthæus kap 12: Aksplukningen på sabbatten, Matthæus 18, 21-35: Lignelsen om den gældbundne tjener, Markus. 7, 1-23: Spørgsmålet om rent og urent, Marhus 4, 35-41: Stormen på søen</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Jesus og farisærerne</i> i Haaning og Korshøj Laursen: <i>Kristendom – tro og praksis</i>, (IBog), Systime: https://kristendom.systime.dk/?id=p124 • Film: To klip fra Franco Zafirrellis serie <i>Jesus af Nazareth</i> (1977): <i>Jesus uddriver en ond ånd</i> og <i>Helbredelsen af den lamme</i> • <p>Omfang</p> <p>13 blokke</p> <p>Særlige fokuspunkter</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kunne identificere mytisk stof i religiøse tekster • Forståelse af kristendommens, islams og buddhismens formative periode gennem de mytologiske beretninger om religionernes mytologiske forbilleder. • Sammenligninger af religionernes myter • Koble myternes beretninger med religionernes ikonografi og brug af grundlæggerne i nutiden • Anvende fagbegreber til at karakterisere forskellige typer af myter <p>Væsentligste arbejdsformer</p> <p>Klasseundervisning, gruppearbejde, oplæg</p>

Titel 5	Ritualer (75 sider)
Indhold	<p>Indvielsesritual til eksamensguden Lautir</p> <p>Ritualteori:</p> <ul style="list-style-type: none"> Arnold van Gennep om overgangsriter og Jørgen Podemann Sørensen om mytere-virkning og Laurie Honko om ritualtyper og klassifikation fra C. Lykke-Nielsen: <i>Begrebsnøglen</i> (iBog), https://begrebsnoeglentilreligion.systime.dk/index.php?id=160 https://begrebsnoeglentilreligion.systime.dk/index.php?id=161 Myter og ritualer fra L. Madsen: <i>Grundbogen til Religion C</i> (2012), s. 251-253 Initiation with ants http://tiny.cc/gv9ekz Crocodile scars: https://www.youtube.com/watch?v=wc9dGK8ketg <p>Ritualer i islam:</p> <ul style="list-style-type: none"> Om de fem søjler: <i>Obligatoriske ritualer</i> i L. Madsen: <i>Grundbogen til Religion C</i> (iBog) (herunder Korancitater om hver af søjlerne, Sura 3, 18, Sura 2, 238, Sura 2, 227, Sura 2, 185 og Sura 2, 197) (s. 96-101) <p>Valfarten</p> <ul style="list-style-type: none"> Film om hajj: https://www.youtube.com/watch?v=q7q_LcqbvKI Tekster om pilgrimsrejsen: Koranen Sura 22, 26-29 Forskellige stemmer om pilgrimsrejsen: Tekst 62 fra Edvard Wulff Pedersen: tekster og stemmer fra den muslimske verden Livecam fra Mekka: https://makkahlive.net/tvcamera.aspx Dansk islamisk trosamfund om hajj: https://ditsamfund.dk/pilgrimsrejser/hajj/ Mecca selfies anger conservative Muslims fra https://observers.france24.com/en/20141006-mecca-selfies-anger-conservatives-hajj Jakob Busk Olsen: <i>Coronaramt pilgrimsfærd i gang i Mekka</i> (29.juli 2020) https://www.dr.dk/nyheder/udland/coronaramt-pilgrimsfaerd-i-gang-i-mekka Astrid Helmer Mørck: #MeToo er nået til Mekka: »Det var det sikreste sted, jeg kunne forestille mig. Det viste sig at være komplet modsat« https://www.berlingske.dk/international/metoo-er-naaet-til-mekka-det-var-det-sikreste-sted-jeg-kunne-forestille-mig.-det Video: <i>My visit inside the Holy Kaba</i> tps://religion.systime.dk/?id=693#c2400 Muhammeds afskedsprædiken på Arafatbjerget fra historikeren Ibn Ishaqs (704-768) Muhammad-biografi (sîra) http://islamstudie.dk/?page_id=733 <p>De fem søjler</p> <ul style="list-style-type: none"> Søjlerne i Jens Forman <i>Muslimernes religion. Tro, praksis og sharia</i> (2006), s. 29 - 35 Koranen sura 3, 18 (trosbekendelsen), sure 2, 238 (bønnen), sura 2, 185 (fasten), sura 2, 277 (almissen), sura 2, 197 (valfarten) Hadither fra Al-Bukari om renselse, almisse og faste fra : https://religion.systime.dk/index.php?id=546 Tro og lære (om trosartikler og søjler) i Bente Lund og Hanne Følner: <i>Kuplen, muren og graven</i> s. 210-215 Vi lavede vores egen hajj rundt på skolen, hvor eleverne lavede ritualer, der mindede om dem, man laver på den muslimske hajj. <p>Kristent vedligeholdelsesritual: Nadveren</p> <ul style="list-style-type: none"> Fokus på forhold mellem myte og ritual – Podemann Sørensens Lukas 22, 7-23: <i>Nadveren</i> Folkekirkens nadverritual fra Folkekirkens ritualbog: shorturl.at/hpqL2 (fra beskrivelsen af højmessene) Video: Om nadveren i Folkekirken: https://religion.systime.dk/?id=c2719 fra <i>Grundbogen til Religion C</i> (iBog) Nadver i Stefanskirken – sammen hver for sig tps://religion.systime.dk/?id=693#c2400

	<ul style="list-style-type: none"> • Maleri: Leonardo da Vinci: <i>Den sidste nadver</i> (1498) • Eat-n-meet Jesus fra Grundbogen til Religion C (iBog): https://grundbogentilreligionc.systime.dk/index.php?id=286 • Sociologisk, teologisk og fænomenologisk forklaring af nadveren fra https://grundbogentilreligionc.systime.dk/?id=286 • Nadverbilleder: Stefano de Gionvani: <i>Den sidste nadver</i> (1423), Leonardo Da Vinci: <i>Den sidste nadver</i> (1495-98), Elisabeth Ohlson Wallin: <i>Den sidste nadver</i> (1998) <p>Ritualer i buddhismen: (med særligt fokus på meditation og prostration)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Melford Spiros typologier over budhismepraksis (Nirvanisk, karmisk og aprotopæisk) s. 62-63 i Anders Nielsen: <i>Buddhisme – introduktion og tekster</i> (2015) • Om buddhistisk praksis i Anders Nielsen: <i>Buddhisme – introduktion og tekster</i> (2015), s. 45-48, 50-51, 57-59, s. 62-63 • Larry Rosenberg: <i>Meditation ved hjælp af et myggestik</i> (T37), Tsultrim Alliones: <i>En meditationsoplevelse</i> (T38) taget fra Bie, Charlotte og Munk, Merete: <i>Buddhismen</i> (2007) • Jørn Borup: <i>Madofring til munkene</i> i Horisont C - grundbog i religion af Allan Ahle, m.fl., Systime https://horisontc.systime.dk/?id=164&L=10#c1578 • Video: Anne Klysner på Herrens Mark – buddhisme Anne Klysner - På Herrens Mark - Buddhisme • Video: <i>Tibetan Buddhist Prostration</i>: https://www.youtube.com/watch?v=6-hsCflOasM <p>Meditations- og prostrationsøvelse</p> <p>Bøn i islam og kristendom</p> <ul style="list-style-type: none"> • Islam: Sura 1: <i>Al-Faitha</i> (Åbningen) • Billeder af bøn, wudu og raka fra Deniz Kitir: <i>2.søjle: Bønnen</i> i Deniz Kitir <i>Klassisk og moderne islam</i> (iBog), Systime, 2020, https://islam.systime.dk/?id=c305 • Kristendom: <i>Fadervor</i> • <i>Leksikonopslag om bøn i Gads religionsleksikon</i> https://www.religion.dk/leksikon/bøn
Omfang	6 blokke
Særlige fokuspunkter	<ul style="list-style-type: none"> • At forstår ritualers betydning og funktion i en religiøs sammenhæng både i verdensreligionerne og bl.a. hos oprindelige folks religioner • Analyser og klassificerer ritualer ud fra religionsfaglige teorier (både sociologiske og fænomenologiske) • Forskelle og ligheder mellem de tre religioners ritualpraksis • Koblingen mellem myte og rite og effikacitet (Jørgen Podemann Sørensen)
Væsentligste arbejdsformer	Klasseundervisning, grupperarbejde, lavede undervisningsvideoer til børn

Titel 6	Dogmer, etik og frelse (klassisk og moderne) (100 sider)
Indhold	<p>Buddhisme</p> <ul style="list-style-type: none"> • Anne Klysner på Herrens mark – Buddhisme https://youtu.be/bTUTj-MuWmM?si=LkQLK9z3rkM4HGF1 • Anders Nielsen <i>Buddhisme – introduktion og tekster</i> (2015), s. 19- 36 (Klassisk buddhisme, Buddhalægden, Benarestalen, de fire ædle sandheder, middelvejen, skandhaerne og livshjulet) • Takuan Soho: <i>Lyden af klare juveler</i> • Karma • Om tåben i Anders Nielsen <i>Buddhisme – introduktion og tekster</i> (2015) https://buddhisme.systime.dk/?id=c309 • Gesha Pama Samten: <i>Karma</i> (2007) i Anders Nielsen <i>Buddhisme – introduktion og tekster</i> (2015) https://buddhisme.systime.dk/?id=c311 • De fem skandhaer • Om munken i Anders Nielsen <i>Buddhisme – introduktion og tekster</i> (2015) https://buddhisme.systime.dk/?id=c310

	<p>Benarestalen og livshjulet</p> <ul style="list-style-type: none"> • Benarestalen fra Svend Aage Bay, <i>Fremmede religioner i nutiden</i> Gyldendal 1980, 5.177-178 • Nagarjuna: <i>Brev til en ven</i> i Anders Nielsen <i>Buddhisme – introduktion og tekster</i> (2015) https://buddhisme.systime.dk/?id=c315 <p>Nirvana og Det rene land</p> <p>Ole Holten Pind: <i>Nirvana er hinsides hverken-sansning-eller-ikke-sansningsplanet og genfødslernes kommen og gåen</i> i Anders Nielsen <i>Buddhisme – introduktion og tekster</i> (2015) https://buddhisme.systime.dk/?id=c591</p> <p>Frelesesforestillinger Frelsesforestillinger i buddhismen</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mahayana (og Bodhisattva-begrebet) i Anders Nielsen <i>Buddhisme – introduktion og tekster</i> (2015) https://buddhisme.systime.dk/index.php?id=153 • Shantideva: <i>Om en bodhisattvas livsform</i> i Anders Nielsen <i>Buddhisme – introduktion og tekster</i> (2015) https://buddhisme.systime.dk/?id=c319 • Det rene land https://buddhisme.systime.dk/index.php?id=154 De buddhistiske retninger Læreoplæg om udviklingen af de buddhistiske retninger og buddhismen som sindelagsetik • Bodhisattvaen i Anders Nielsen: <i>Buddhisme – introduktion og tekster</i> (iBog) https://buddhisme.systime.dk/?id=153 <p>Kristendom</p> <ul style="list-style-type: none"> • Dommedag: Mattheusevangeliet 25,31-46: <i>Verdensdommen</i> • <i>Fakta om kristendommen</i> i L. Madsen: <i>Grundbogen til Religion C</i>, s. 52-59 • Matthæus 5-7: <i>Bjergprædiken</i> • Klip fra Franco Zeffirellis Jesus of Nazareth: <i>Bjergprædiken</i> https://www.youtube.com/watch?v=nP2lFNDXjig • Matthæus 22, 34-40 <i>Det største bud i loven</i> • Thomas Bank Møller: <i>Hvem var Paulus?</i> https://www.kristendom.dk/troens-hovedpersoner/paulus-ca.-10-67 • <i>Baggrund om Luther</i> fra Lene Madsen m.fl.: <i>Grundbogen til religion C, Systime</i> 2012 i https://grundbogentilreligionc.systime.dk/?id=p287 • Lukas 15, 11-32: <i>Lignelsen om den fortalte søn</i> • Matthæus 18, 21-35: <i>Lignelsen om den gældbundne tjener</i> • Lukas 16, 19 - 31: <i>Den rige mand og Lazarus</i> • Anne på Herrens mark: Frelsens hær https://www.tvsyd.dk/nyheder/04-06-2010/1930/1930-udsendelsen-4-juni-2010?clip=7a44da80-8ccd-4f09-8e5f-53df82759141 <p>Folkekirken i dag:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Folkekirkens medlemmer i tal</i> https://www.folkekirken.dk/om-folkekirken/folkekirken-i-tal/medlemmer • Oversigt over Folkekirkens inddeling • Videoforelæsning: Marie Vejrup: <i>Kristendommen i dag</i> https://www.youtube.com/watch?v=FUUmAbI4MzX4 • Iben Krogsdal og Rikke Gottfredsen: <i>Folket i folkekirken i Thosen og Borup: Samtidsreligion – levende religion i en foranderlig verden</i> (2012), s. 74 – 81 • Simon Nielsen Østergaard: <i>Folkekirken må stå ved sin kristendom og droppe at lefle for alle os, der ikke tror på den</i> i Information d. 12/3-22 • Peter Skov-Jakobsen: <i>Kirken har genfundet sin befolkning, fordi den har turdet åbne sit sind imod samtiden</i> i Information d. 13/4-22 <p>Kristendomsløb med fem poster</p> <p>Senmoderne kristendom</p> <ul style="list-style-type: none"> • Drive-in gudstjeneste: https://www.facebook.com/105079841153615/videos/565469337421365/ • Drop in dåb i Hannerup Kirke Drop in dåb <p>Den rummelige folkekirke</p> <ul style="list-style-type: none"> • Video: Afvigere i folkekirken (Anette Berg og troen på reinkarnation) https://drive.google.com/file/d/1F4MJFRs-z2_rgMVFko0cyNSTO1TV-yYb/view • Video: Jytte Dahl: <i>Folkekirken skal kunne rumme mennesker med den tro og ån-</i>
--	---

	<p><i>delighed, de kommer med - om det så er reinkarnation, siger præst</i> https://www.facebook.com/watch/?v=10155790360497402</p> <ul style="list-style-type: none"> • Folkekirken bør forblive rummelig, men den må ikke miste sin evangelisk-lutherske tradition. Et uddrag af en analyse bragt i Kristeligt Dagblad den 3. februar 2016 af Jette Rønkilde <p>Kristne dogmer</p> <ul style="list-style-type: none"> • Maleri: Lucas Cranach den Ældre: Loven og Nåden (1529) <p>Danseepidemi</p> <ul style="list-style-type: none"> • Christian cha cha cha: https://www.youtube.com/watch?v=d2idTIPbhwl • Klaus Larsen: Europæisk storby blev ramt afizar dansemani 2/5-22 https://historienet.dk/videnskab/medicin/europaeisk-storby-blev-ramt-af-bizar-dansemani <p>Den typiske kirkegænger</p> <ul style="list-style-type: none"> • Morten Thomsen Højsgaard: <i>Den typiske kirkegænger er ikke så typisk</i> i Kristelig Dagblad 25/11-2010 https://www.kristeligt-dagblad.dk/kirke-tro/den-typiske-kirkegænger-er-ikke-så-typisk <p>Islam</p> <ul style="list-style-type: none"> • Læreroplæg om tiden efter Muhammeds død, shia-sunni og retsskolerne • <i>Dommens dag fra Mennesket og magterne</i> (1991), s. 99-100 • Dommedag: Sura Sura 35, 2-3, Sura 9, 51, Sura 56, 1-56 • Det islamiske samfundssyn i Lene Madsen o.a.: <i>Grundbogen til Religion C</i> (2012) (iBog) (sharia, lovskoler, hadith og fiqh)https://grundbogentilreligionc.systime.dk/index.php?id=222 • Oplag i Gads religionsleksikon om fatwa: https://www.religion.dk/leksikon/fatwa • Fatwaer på http://www.islamweb.net/emainpage/index.php?page=fatwa • Videoklip: Fatwa omkring hårfarvning og plukning af øjenbryn: https://www.youtube.com/watch?v=nFcAa4lfclY • Teorier om kategorisering af religiøse udøvere fra Carsten Lykke-Kjeldsen: <i>Begrebsnøglen til religion – teori og metode</i> (2015) (Jan Hjärpes model og Formans typologisering) • Moustapha Kassem m.fl.: Vi tror på en sekulær islam og Hizb ut-Tahrir om synet på samfundet i Lene Madsen o.a.: <i>Grundbogen til Religion C</i> (2012) (iBog) https://grundbogentilreligionc.systime.dk/?id=161#c1169 <p>Muslimsk livsmønster</p> <ul style="list-style-type: none"> • Eleverne har lavet en brevkasseøvelse, hvor de har udarbejdet svar med en indefra-synsvinkel på brevkassespørgsmål om islamisk livsmønster. Emnerne er: Højtidler, navngivning, ægteskab, beklædning, spiseregler, omskærelse, kærester, seksualitet) ud fra følgende materiale: • Jens Forman: <i>Livsmønster</i> i Jens Forman: <i>Muslimernes religion. Tro, praksis og sharia</i> (2006) s. 36-41 • Tarek Hussein om medgift og ægteskab i <i>Det sorte skæg – om at være dansk muslim</i> (2019), s. 96-104 • Leksikonopslag fra Gads islamleksikon om omskæring, brudesum, slør og tildækning, skatter og beskatning, skilsisse, ægteskab, halal og dyr. • Om religiøse fester i islam: http://tiny.cc/ocaytz
Omfang	12 blokke
Særlige fokuspunkter	<ul style="list-style-type: none"> • De vigtigste dogmer og livsanskuelser i de tre religioner • Den dogmatiske og etiske dimension • Religion i praksis – levet religion • Typologisering (buddhisme, islam og kristendom) • Frelsesforestillinger (dogmatisk og i praksis) • Formidling og analyse af trosforestillinger både indefra og udefra • Hvordan ser det religiøse landskab ud i Danmark i dag.
Væsentligste arbejdsformer	Klasseundervisning, gruppearbejder, oplæg

Titel 7	Scientology og senmodernitet (25 sider)
Indhold	<ul style="list-style-type: none"> • Uddrag fra Klar, parat, religion i Lene Madsen o.a.: Grundbog til Religion C https://grundbogentilreligionc.systime.dk/?id=280 og https://grundbogentilreligionc.systime.dk/?id=279#c1206 (handler om religion i det senmoderne samfund) • Video: Hvad er Scientology https://www.scientology.dk/what-is-scientology/#slide1 • https://www.scientology.dk/what-is-scientology/#slide2 • Video: L. Ron Hubbard: Grundlægger https://www.scientology.dk/l-ron-hubbard/ • Opslag på hagiografi https://www.religion.dk/leksikon/hagiografi • Rene Dybdahl Pedersen: Scientology i Birgit Andersen m.fl.: Senmoderne religiøsitet i Danmark, Systime, 2008, s. 52-60 • Kirkens trosbekendelse i Birgit Andersen m.fl.: Senmoderne religiøsitet i Danmark, Systime, 2008 • Case om Daniel, s. 64-66 • Dianetics: At forstå sindet https://www.scientology.dk/what-is-dianetics/basic-principles-of-scientology/dianetics-understanding-the-mind.html • En introduktion til Scientology auditering https://www.scientology.dk/what-is-scientology/an-introduction-to-auditing.html • <i>Hvad er Scientology?</i> https://www.scientology.dk/what-is-scientology/#slide5 (klip + teksten. <i>Om menneskets bestanddele</i>) • Lars Lydholm: <i>Scientology - drømmen om supermennesket</i> • South Park: <i>Trapped in the Closet</i> https://www.southparkstudios.nu/episodes/a3esfi/south-park-trapped-in-the-closet-season-9-ep-12
Omfang	5 blokke
Særlige fokuspunkter	<ul style="list-style-type: none"> • Scientology som religion i det senmoderne samfund • Scientologys tro og praksis. • Krop, sind, ånd, theta, MEST, engrammer, erindringsbank, Broen til Fuldkommen Frihed, clear, Pre-Clear, Opererende Theta (OT), auditering, exteriorisering, m.m. • Kritikken af Scientology.
Væsentligste arbejdsformer	Klasseundervisning, gruppearbejde, individuelt skriftligt arbejde

Oversigtskema brugt til opsamling på årets undervisning.

	Kristendom	Islam	Buddhisme	Andre religioner	Teori og fagbegreber
Religionsintro (fælles)					
Trosbekendelser og religionstyper					
Myter (grundlæggende forestillinger)					

Religionsstiftere og mytiske forbilleder					
Ritualer (typer, formål)					
Dogmer (trosforestillinger og frelsesforestilling)					
Etik og leveregler (hvordan er man et godt menneske indenfor religionen)					